

ใบปฏิบัติการการเขียนโปรแกรมภาษาซี

การทดลองที่ 1

การเขียนโปรแกรมภาษาซีเบื้องต้น

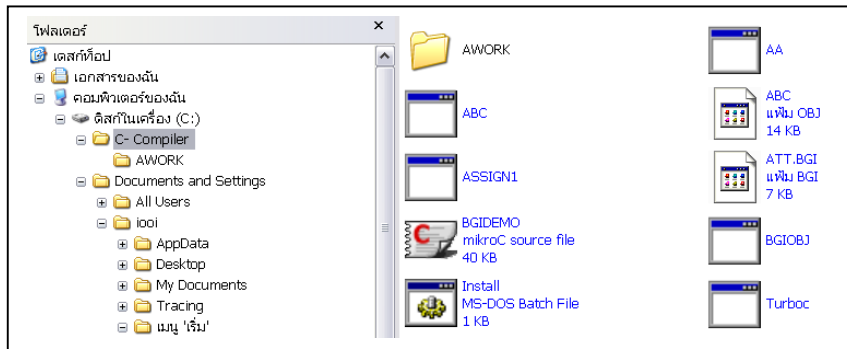
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถติดตั้งโปรแกรมภาษาซีได้
2. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถใช้งานภาษาซีได้
3. เพื่อให้ผู้อ่านสามารถพิมพ์โปรแกรมตามที่กำหนดได้

ความรู้พื้นฐาน

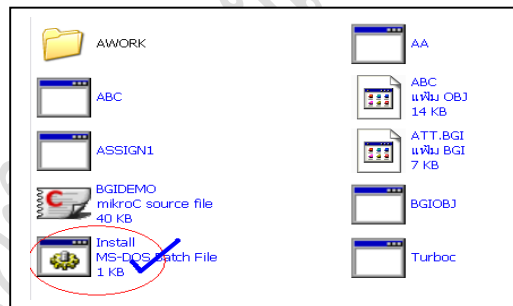
การติดตั้งโปรแกรม Turbo C

- ทำการสำเนาเพิ่มข้อมูลตัวโปรแกรมเทอร์โบซี ของ **Borland Turbo C** (Dennis R., 1971). มาเก็บไว้ใน Drive C: ใน Folder C-Compiler แสดงรูปที่ Lab1.1

รูปที่ Lab1.1 แสดงที่อยู่โปรแกรมภาษาซี

- ทำการสั่งติดตั้ง โปรแกรมภาษาซี โดย ดับเบิลคลิกที่แฟ้มข้อมูล Install
รูปที่ Lab1.2

รูปที่ Lab1.2 แสดงแฟ้มข้อมูล Install สำหรับการติดตั้งโปรแกรม

- โปรแกรมภาษาซีจะถูกติดตั้งลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ใน Driver C:
รูปที่ Lab1.3

```

Command Prompt - install
Inflating: C:\TC\BIN\ABC.BAK
Inflating: C:\TC\BIN\ASSIGN1.CPP
Inflating: C:\TC\BIN\ASSIGN1.EXE
Inflating: C:\TC\BIN\ASSIGN1.OBJ
Inflating: C:\TC\BIN\ASSIGN1.BAK
Inflating: C:\TC\BIN\BBB
Inflating: C:\TC\BIN\BUILTINS.MAK
Inflating: C:\TC\BIN\CCC.TXT
Inflating: C:\TC\BIN\CH24_2.BAK
Inflating: C:\TC\BIN\CH24_2.OBJ
Inflating: C:\TC\BIN\CH24_2.CPP
Inflating: C:\TC\BIN\CH24_25.C
Inflating: C:\TC\BIN\CHKLIST.PS
Inflating: C:\TC\BIN\CPP.EXE
Inflating: C:\TC\BIN\DPMI16BI.OWL
Inflating: C:\TC\BIN\DPMIINST.EXE
Inflating: C:\TC\BIN\DPMILOAD.EXE
Inflating: C:\TC\BIN\DPMI.MEM.DLL
Inflating: C:\TC\BIN\DPMI.RES.EXE
Inflating: C:\TC\BIN\EMSTEST.COM
Inflating: C:\TC\BIN\EX1.EXE
Inflating: C:\TC\BIN\EX1.OBJ
Inflating: C:\TC\BIN\FFF.TXT
Inflating: C:\TC\BIN\GGG.TXT
Inflating: C:\TC\BIN\GREF.COM

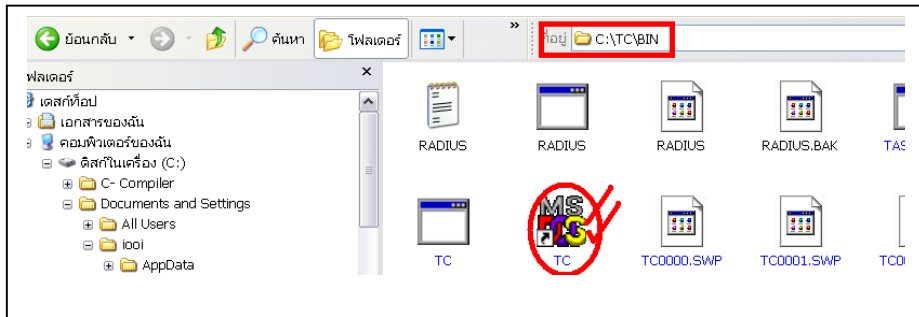
```

รูปที่ Lab1.3 แสดงการติดตั้งโปรแกรมภาษาซีลงใน C:\TC\BIN

การเรียกโปรแกรม Turbo C มาใช้งาน

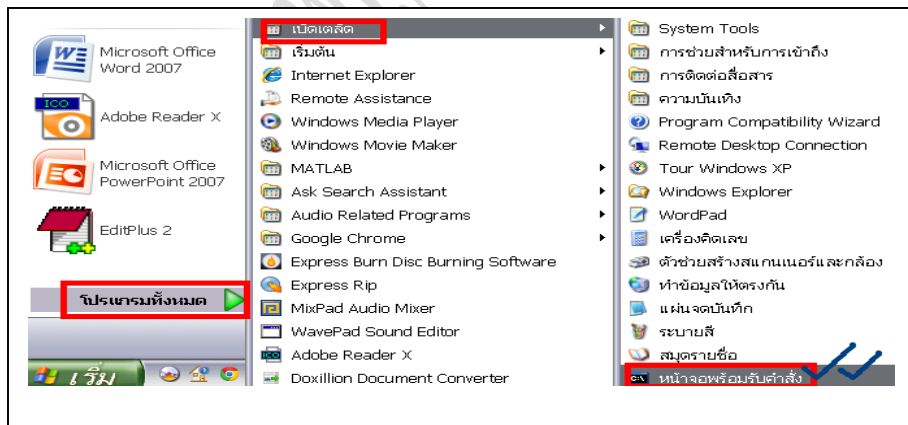
การเรียกโปรแกรมภาษาซีมาใช้งานสามารถทำได้ 2 วิธีคือ สามารถเรียกผ่านทางระบบปฏิบัติการ windows และเรียกผ่านระบบ Command Line

- การเรียกโปรแกรมภาษาซีโดยผ่านทางระบบปฏิบัติการ windows สามารถทำได้โดยทำการย้าย Folder มาที่ C:\TC\BIN และทำการ ดับเบิ้ลคลิกที่เพิ่มข้อมูล TC รูปที่ Lab1.4

รูปที่ Lab1.4 แสดงการเรียกโปรแกรมภาษาซีมาใช้งานด้วยระบบ windows

- การเรียกโปรแกรมภาษาซีโดยเรียกผ่านระบบ Command Line สามารถทำได้โดยการย้ายระบบการสั่งการไปยัง ระบบปฏิบัติการ DOS ทำการคลิก รูปที่ Lab1.5

รูปที่ Lab1.5 แสดงการเรียกระบบการสั่งการด้วนระบบปฏิบัติการ DOS

- ทำการย้าย Directory ไปยัง C:\TC\BIN ด้วยคำสั่ง `cd\tc\bin` และทำการกดคีย์ Enter เมื่อย้ายได้สำเร็จให้ทำการเรียกโปรแกรมภาษาซี ด้วยการพิมพ์คำสั่ง `tc` และกด Enter รูปที่ Lab1.6

```

c:\ Command Prompt
Microsoft Windows XP [Version 5.1.2600]
(C) Copyright 1985-2001 Microsoft Corp.

C:\Documents and Settings\iooi>cd\tc\bin
C:\TC\BIN>tc
  
```

รูปที่ Lab1.6 แสดงการเรียกโปรแกรมภาษาซีโดยเรียกผ่านระบบ DOS

- ได้ผลการเรียกโปรแกรมภาษาซีได้ รูปที่ Lab1.7

```

c:\ Command Prompt - tc
- File Edit Search Run Compile Debug Project Options Window Help
CH24_2.CPP 2
CH24_25.C 3
===== Program Description =====
/* program name : ch24_25.c */
/* getpixel() application. */
#include <graphics.h>

void main()
{
    int driver = DETECT, mode;
    int i;

    initgraph(&driver, &mode, "c:\\windows\\system32\\");
    line(100, 100, 500, 100);
    for ( i = 20; i < 300; i++ )
        if ( getpixel(300, i) == WHITE )
        {
            setcolor(BLUE);
            circle(300, i, 5);
        }
    else
    12:35
  
```

รูปที่ Lab1.7 แสดงโปรแกรมภาษาซี

การทดลองการเขียนโปรแกรมภาษาซี

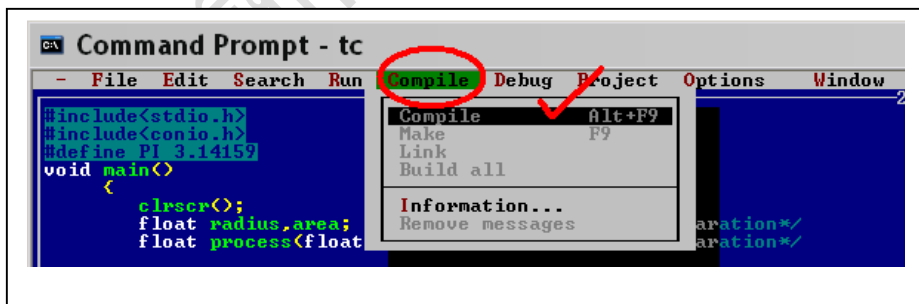
ในการเขียนโปรแกรมด้านล่างมุ่งเน้นให้ผู้อ่านทราบถึงหลักการการเขียนโปรแกรมภาษาซีเท่านั้น ผู้อ่านไม่ต้องคำนึงถึงไวยากรณ์ (จะกล่าวในภายหลัง) จากโปรแกรมด้านล่าง ให้ผู้อ่านฝึกทักษะในการเขียนโปรแกรมตามโครงสร้างของภาษาซีให้มีความเข้าใจในเบื้องต้นเป็นสำคัญก่อน โปรแกรมด้านล่างเป็นโปรแกรมการคำนวณหาพื้นที่วงกลมที่สามารถเขียนได้หลายรูปแบบ

ตัวอย่าง 1.3 โปรแกรมคำนวณหาพื้นที่วงกลมรูปแบบหนึ่ง ให้ผู้อ่านพิมพ์โปรแกรมลงในโปรแกรมภาษาซี

```
#include<stdio.h>
#include<conio.h>
#define PI 3.14159
void main()
{
    clrscr();
    float radius,area;          /*variable declaration*/
    float process(float radius); /*function declaration*/
    printf(" Radius = ? ");
    scanf("%f",&radius);
    area = process(radius);
    printf(" Area = %f",area);
    getch();
}
```

```
// ต่อจากด้านบน
float process(float r)           //function declaration
{
    float x;                    //local variable declaration
    x = PI * r * r;
    return (x);
}
```

การแปลภาษา (Compiler) เมื่อผู้อ่านพิมพ์โปรแกรมจากตัวอย่างที่ 1.3 แล้วให้ผู้อ่านทำการสั่งให้โปรแกรมภาษาซีทำการแปลภาษา โปรแกรมที่เขียนและตรวจสอบความถูกต้องและทำการแก้ไขข้อผิดพลาดตามการแสดงผล Error โดยเลือกคำสั่งรูปที่ Lab1.8

รูปที่ Lab1.8 แสดงการสั่งแปลภาษาโปรแกรมที่สร้างขึ้น

โดยผลการทำการแปลภาษาซี ถ้าไม่มีข้อผิดพลาดตัวคอมไพเลอร์จะแสดงกล่องข้อความ (Dialog) แจ้งว่าผลของ Warnings เป็น 0 และผลการตรวจสอบความผิดพลาดหรือ errors เป็น 0 รูปที่ Lab1.9

```

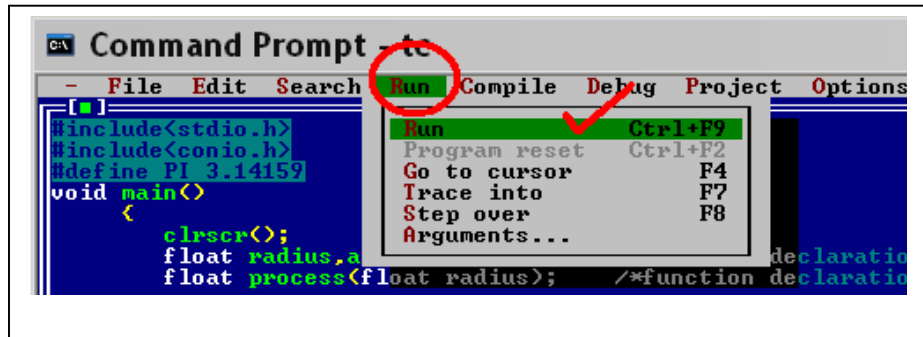
Compiling
Main file: GIRCLE1.CPP
Compiling: EDITOR  GIRCLE1.CPP

      Total      File
Lines compiled: 475
Warnings: 0      0
Errors: 0       0

Available memory: 1945K
Success : Press any key
  
```

รูปที่ Lab1.9 แสดงผลการแปลผลของโปรแกรม

การสั่งโปรแกรมภาษาซีทำงาน (RUN) เมื่อผลการแปลภาษาไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ ขั้นตอนต่อไปเป็นการสั่งให้โปรแกรมภาษาซีทำงาน โดยแสดงผลการทำงานตามที่โปรแกรมเขียน โปรแกรมได้สร้างขึ้น โดยการสั่งงาน รูปที่ Lab1.10

รูปที่ Lab1.10 แสดงขั้นตอนการสั่งให้โปรแกรมทำงาน

จากตัวอย่าง โปรแกรม 1.3 เป็น โปรแกรมที่ผู้เขียน โปรแกรมได้กำหนดค่าคงที่สัญลักษณ์ (symbolic constant) ของ PI ให้มีค่าเท่ากับ 3.14159 ไว้ในส่วนของ หัวโปรแกรม (header) เมื่อมีการเรียกใช้ PI ตัวแปลโปรแกรมจะทราบว่ามีการเรียกค่า 3.14159 มาทำการคำนวณ ใน โปรแกรมนี้มีการกำหนดคำอธิบาย (comment) ที่ให้ผู้อ่านโปรแกรมเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเขียนคำสั่งเพื่ออะไร ซึ่งมีการใช้ทาสองลักษณะคือ /*คำอธิบาย*/ และอีกรูปแบบใช้เครื่องหมาย //คำอธิบาย ในโปรแกรมนี้มีการเขียนโปรแกรมเป็นแบบโครงสร้างคือ มีการนิยามโปรแกรมย่อย (define sub-program) หรือการกำหนดฟังก์ชัน (define function) ที่มีชื่อว่า process มาใช้งานร่วมกับโปรแกรมหลักหรือฟังก์ชันหลักที่มีชื่อว่า void main โดยฟังก์ชัน process มีการกำหนดอาร์กิวเมนต์ หรือ พามามีเตอร์ (Argument : parameter) ชื่อ r ทำหน้าที่รับค่ารัศมีจากการเรียกใช้ฟังก์ชันด้วยคำสั่ง area = process(radius) และในฟังก์ชัน process มีการคือค่าที่ได้ทำการคำนวณแล้วตัวแปร x มาให้ฟังก์ชันหลักนำค่ามาแสดงผลการทำงานของโปรแกรม รูปที่ Lab1.11


```

Output
Radius = ? 12
Area = 452.388947_

```

รูปที่ Lab1.11 แสดงผลการทำงานของโปรแกรมคำนวณหาพื้นที่วงกลม

จากผลการทำงานของโปรแกรมจะแสดง Radius = ? เป็นการรอรับค่าจากผู้ใช้งาน โปรแกรมในที่นี่ได้ทำการกรอกค่ารัศมีที่ใช้ในการคำนวณเป็น 12 ทำให้ผลการคำนวณพื้นที่วงกลมมีผลลัพธ์เป็น Area = 452.388947

ให้ผู้อ่านทำการพิมพ์โปรแกรมตามตัวอย่างดังตัวอย่างที่ 1.4 แล้วทำการสั่งแปลภาษาโปรแกรม พร้อมทั้งสั่งให้โปรแกรมทำงาน เพื่อนำผลการทำงานของโปรแกรมทำการบันทึกผล ลงในหัวข้อผลการทดลองซึ่งเป็นโปรแกรมการคำนวณหาพื้นที่วงกลม โดยโปรแกรมนี้ผู้ใช้งานโปรแกรมสามารถกำหนดจำนวนครั้งในการทำงานของโปรแกรมได้

ตัวอย่างที่ 1.4 โปรแกรมคำนวณพื้นที่วงกลม สามารถให้คำนวณตามความต้องการ
ของผู้ใช้งาน โปรแกรม

```
#include<stdio.h>
#include<conio.h>
#define PI 3.14159
void main()
{
    clrscr();
    float radius,area;           /*variable declaration*/
    int count, n;                /*variable declaration*/
    float process(float radius); /*function declaration*/
    printf("\nHow many circles ?");
    scanf("%d",&n);
    for (count = 1; count<= n;count++)
    {
        printf("Circles no. %d: Radius = ? ",count);
        scanf("%f",&radius);
        area = process(radius);
        printf(" Area = %f",area);
        getch();
    }
}
```

ต่อจากด้านบน

```
float process(float r)                //function declaration
{
    float x;                          //local variable declaration

    x = PI * r * r;

    return (x);

}
```

บันทึกผลการทดลอง ให้ผู้อ่านเขียนผลการทำงานของโปรแกรม พร้อมอธิบายในการกรอกข้อมูลให้โปรแกรมตามตัวอย่าง 1.4 นำค่าไปคำนวณ

สรุปผลการทดลอง ให้ผู้อ่านทำการสรุปผลการทำงานของโปรแกรมว่ามีข้อดี/ข้อเสีย หรือสามารถนำผลของตัวอย่างโปรแกรมไปใช้ประโยชน์ด้านใด ประยุกต์พัฒนาโปรแกรมต่อด้านใดได้บ้าง

อุปกรณ์

1. เครื่องคอมพิวเตอร์
2. ระบบอินเทอร์เน็ต สำหรับการค้นคว้า
3. ตัวโปรแกรมภาษาซี
4. ตัวโปรแกรม CodeBlock
5. หน่วยความจำเคลื่อนที่ (Handy Drive, External Drive)

วิธีการทดลอง

1. ให้ผู้อ่านดำเนินการติดตั้งโปรแกรมที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมภาษาซี
 - 1.1 สามารถติดตั้งโปรแกรมภาษาซีจาก Turbo C ตามขั้นตอนภาคผนวก ก. หรือ
 - 1.2 สามารถติดตั้งโปรแกรมภาษาซีจากโปรแกรม CodeBlock ตามขั้นตอน ภาคผนวก ข.
2. ให้ผู้อ่านฝึกทดสอบการใช้ เมนุรายการคำสั่งของโปรแกรมที่ผู้อ่านได้เลือกทำการติดตั้งในเครื่องคอมพิวเตอร์
 - 2.1 ทดสอบการเขียนโค้ดสั้น ๆ
 - 2.2 ทดสอบการสั่งให้โปรแกรมทำการแปลคำสั่ง (Compiler)
 - 2.3 ทดลองทำการสั่งให้โปรแกรมเริ่มทำงาน (Run)
3. ให้ผู้อ่านทดสอบหาจุดผิดพลาดของโปรแกรมและทำการแก้ไขจุดผิดพลาดโดยยึดทฤษฎีมาเป็นหลักในการแก้ปัญหา
4. ให้ผู้อ่านได้ทดลองทำการป้อนตามที่เนื้อหาได้กำหนด ทั้งส่วนทฤษฎีและการทดลอง ให้ผลการทำงานโปรแกรม ตรงตามที่เนื้อหาที่กำหนด
5. ให้ผู้อ่านได้ทำการเขียนผลการทดลองตามกำหนด